A°. 1831. N°. 11.

LEYDSCHE COURANT.

WOENSDAG, DEN 26 JANUARIJ.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij dezen ter kennisse van de daarbij belanghebbende, eene op *heden* bij hun ontvangen missive van den Heer Staatsraad, Gouverneur van Zuid-Holland, van den 16den dezer maand, (*Provinciaal blad* N° 11,) zijnde van den navolgenden inhoud,

„Ik heb de eer U Ed. bij dezé, kopijelijk, tot informatie en narigt, te doen geworden twee bij mij ingekomene missives van het Departement van Binnenlandsche Zaken, d. d. 10 en 11 Januarij jl., houdende andere ophelderingen, zoo omtrent het regt verstand van art. 8 van Zijner Majs. besluit d. d. 29 November jl., (*Staatsblad* N°. 85,) als mangande het uitrekken van huwelijken door de schutters van den 1sten ban.

's *Gravenhage*, den 16 Januarij 1831.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN DER DUYN.

's *Gravenhage*, *den* 10 *Januarij* 1831.

Bij art. 8 van Zijner Majs. besluit van den 29 November 1830, (*Staatsblad* N°. 85,) houdende bepalingen, omtrent het alsnog stellen van plaatsvervangers bij de mobiele schutterijen, is vastgesteld: „ dat, van het oogenblik af, dat de vesting, waarin zich de mobiele schutterij bevindt, waartoe de geremplaceerde behoort, *door den vijand bedreigt is*, of dat de afdeeling dier schutterij *kantonnementen buiten dezelve mogt hebben betrokken*, en zoo lang als deze omstandigheden aanhouden, geene plaatsvervangers bij die gedeelten der schutterijen zullen worden aangenomen."

Deze bepaling heeft aanleiding gegeven tot de vraag, welke de vestingen zijn, die gehouden moeten worden door den vijand bedreigt te wezen, en welke der afdeelingen schutterij buiten dezelve kantonnementen hebben betrokken.

De gedachte vraag ook bij het Departement van Oorlog overwogen zijnde, heb ik de eer U Hoog Edel Gestr. bij deze te informeren, dat de vestingen, *in staat van beleg*, beschouwd worden als de bij Zr. Ms. hiervoren aangehaald besluit bedoelde vestingen *door den vijand bedreigd*, in welke termen voor het tegenwoordige vallen: *Bergen op Zoom*, *Breda*, *Willemstad*, *'s Hertogenbosch*, *Grave* en *Nijmegen*, in welke vestingen mobiele schutterijen garnisoen hadden, terwijl het eerste bataillon der 1ste afdeeling *Noord-Hollandsche* mobiele schutterij *kantonnementen* heeft betrokken.

Ik verzoek U Hoog Edel Gestrenge hierop te willen attenderen bij de behandeling der verzoeken, om alsnog plaatsvervangers te stellen, van leden van den eersten ban der schutterijen, welke zich in voornoemde vestingen of kantonnementen bevinden, en tevens het bovenstaande te willen mededeelen aan de onderscheiden plaatselijke autoriteiten, ten einde voor te komen, dat de ouders of naastbestaanden van de belanghebbenden alle onnoodige uitgaven vermijden, waartoe zij anders al ligt in het vertrouwen, dat het remplacement gene zwarigheid zoude ontmoeten, zouden kunnen overgaan.

De Staatsraad,
ad interim belast met de directie van het Departement van Binnenlandsche Zaken.
(*get.*) VAN DOORN.

Voor kopij conform,
De Griffier der Staten van Holland,
J. VAN DER SLEYDEN.

's *Gravenhage*, *den* 11 *Januarij* 1831.

Deze vraag is geopperd of schutters, tot den eersten ban behoorende, om het even of zij reeds werkelijk zijn uitgetrokken, of slechts tot den uitmarsch bestemd zijn, een huwelijk kunnen aangaan, en zoo ja, of, in geval zij eene weduwe met kinderen of eene hoogzwangere vrouw huwen, aanspraak hebben om, ter zake daarvan, voorloopig naar hunne haardsteden te worden terug gezonden.

Deze vraag, ook door het Departement van Oorlog overwogen zijnde, heb ik de eer U Hoog Edel Gestrenge te informeren, dat, ofschoon de mobiele schutterijen, naar aanleiding van artikel 23 der wet, op denzelfden voet als de legermagt van den Staat, worden behandeld, en *onder gelijke verpligtingen* staan, hieruit echter niet volgt, dat de beginselen, die bij het leger, met betrekking tot het aangaan van huwelijken, bestaan, op de leden van den eersten ban der schutterijen, die na het eindigen van den oorlog naar hunne huislijke betrekkingen en gevolgelijk weder in den burgerstand terug keeren, van toepassing zouden zijn.

Van dit beginsel uitgaande, bestaan er dan ook geene bedenkingen tegen het aangaan van huwelijken door schutters, behoorende tot den eersten ban; doch moet ik ten deze aan U Hoog Edel Gestr. doen opmerken, met verzoek om daarop de belanghebbenden, bij de voltrekking dier huwelijken, door de plaatselijke autoriteiten opmerkzaam te willen maken, dat daaraan de gunst niet verbonden kan worden om, wanneer, bij het voltrekken van het huwelijk, of in het vervolg, derzelver echtgenooten, kind of kinderen krijgen, of zich in eenen zwangeren staat mogten bevinden, uit de dienst te worden ontslagen; zoo mede dat de vrouwen het korps niet zullen mogen volgen, wanneer hetzelve uit de gewone woonplaats vertrekt. Daar overigens, tot het voltrekken van de bewuste huwelijken, een verlof aan de schutters moet worden gegeven, zoo zullen zij zich daartoe aan de chefs hunner korpsen dienen te wenden, aan wie de bemoeijenissen daaromtrent geheel zijn overgelaten geworden, en door wie zij ook voorloopig van het effect derzelve, met opzigt tot de voortdurend op hen berustende verpligtingen tot de dienst, zullen worden onderrigt.

De Staatsraad,
ad interim belast met de directie van het Departement van Binnenlandsche Zaken.
(*Get.*) VAN DOORN.

Voor kopij conform,
De Griffier der Staten van Holland,
J. VAN DER SLEYDEN.

Leyden den 24 Januarij 1831.

Burgemeester en Wethouders voornd.:
J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,
P. A. DE PUI.

ZWITSERLAND.

BERN den 13 Januarij. Ten gevolge der nadere algemeene uitgedrukte wensch der gematigdste inwoners, heeft de regering van Bern, in den morgen van den 7 januarij, het navolgende besluit genomen:

„ Op het verzoog aan den raad gedaan, dat verscheidene bijzondere soldaten der voormalige in Fransche en Nederlandsche dienst gestaan hebbende Zwitsersche regimenten, door toegevoegde schadeloosstelling, zich hebben laten overhalen, om, door zich bij de militaire benden te voegen, in Bern te blijven, heeft dit, ofschoon wel gemeend, maar tegen de wetten strijdende, gedrag niet kunnen goedkeuren, en alle dergelijke aanneming van gewezen militairen en andere personen van nu af aan vernietigd en voor het toekomende verboden. Deze maatregel zal ter teregewijzing dienen der verscheidene hieromtrent verontrooide geruchten, en op bevel van den kleinen raad, door den druk worden bekend gemaakt."

Dit besluit had de gunstigste uitwerking gemaakt, voornamelijk te Münsingen, waar, denzelfden dag, eene aangekondigde vereeniging van ongeveer duizend welgezeetene mannen, en geenzins landloopers, met eene onbegrijpelijke orde, in de kerk, vergaderd waren, voorbeeldeloos gematigd raadpleegden en besloten, en het voorgemelde besluit, gedurende de vereeniging, werd aangebragt en bekend gemaakt; maar den 14den vloeg de stuiptrekkende aristokratie op nieuw de gemoederen ter neder, zorg en kommer in aller harten jagende, door de navolgende bekendmaking: „ De kommissie van inkwartiering dezer stad, ziet zich in het geval van de gezamenlijke inwoners bekend te maken, dat, overeenkomstig hooger ontvangene mededeeling, van daag of morgen een aanzienlijk getal troepen tot bijstand der stad zullen binnenrukken, en in de bijzondere huizen zullen worden ingelegerd, derhalven worde ieder uitgenoodigd behoorlijke maatregelen te nemen, ter huisvesting en voeding der manschappen, voor welk laatste eene geëvenredigde schadeloosstelling zal worden verordend, en tegen afgifte van het billet van inkwartiering, plaats hebben zal.

„ *Bern*, den 15 Januarij 1831."

Zoo veel men vernoemt, zijn de verwacht wordende troepen uitgekozenen en reserven uit de omliggende gemeenten der stad, die als vrijwilligers komen. Uit het Bisdom zouden de berigten voor Bern mede niet gunstiger luiden.

BALE den 13 Januarij. Gisteren zijn onze troepen, als overwinnaars, met slaande trom teruggekeerd, medevoerende 3 tweeponders, en de papieren van het provisioneele gouvernement, welke men bemagtigd heeft, en die thans onderzocht te worden.

Terwijl Liestal zich overgaf, zag men er twee kommissarissen van den landdag aankomen. Heden zijn dezelve binnen onze stad uitgetreden.

BALE den 15 Januarij. Heden morgen hebben wij, met bijna ons geheel korps troepen, hetwelk ongeveer uit 1000 man bestaat, vooruit met drie kanonnen en 2 houwitzers, eenen uitval gedaan over Bierz tegen het dorp Mulenz. De opstandelingen hadden al hunne magt vereenigd, ten getale van 1500 man. Maar het grootste gedeelte derzelve nam de vlugt en de hoofden vraagden genade, zoodra ons geschut tegen het dorp begon te spelen. Wij hebben een vijftigtal gevangenen gemaakt met een der hoofden genaamd *Hautier*, voorts hunne voertuigen en 2 kanonnen genomen. De vrijheidsboom is omvergehakt. Wij hopen, dat de rust weldra zal zijn hersteld.

— De heer *Bermonilly*, president der criminele vierschaar, die vóór eenige dagen, bij eene vruchteloze poging ter bevrijding, door de opstandelingen werd gevangen en zelfs gewond, is te Bazel teruggekeerd, met een wit vaandel, van *Liestal*, hoofdplaats van den opstand en het prodisioneele gouvernement, woorden van vrede overbrengende.

POLEN.

OPSTAND.

WARSCHAU den 13 Januarij. De Staatscourant bevat heden het navolgende uittreksel uit eenen brief, ge-

[*Vervolg op den kant van dese blaadj.*]

[*Vervolg op de volgende blaadj.*]

redenen bekonden, om in die stad voor de *Cholera* bevreesd te zijn.

GRENZEN VAN POLEN, den 10 Januarij. Men meldt, dat het Russische leger op eene opmerkelijke wijze is vermeerderd. Men verwachte nog de reserven, die op eenige mijlen te zamen treffen en zijne snelheden gezamenlijke sterkte uitmaken, wat tot Lucb binnengerukt en had bevel om zich met geforceerde marschen naar Brzesc te begeven.

— De *Cholera Morbus* had de jaarmarkt te Kiow doen schorsen; maar er is bevel gekomen om den loop der zaken niet te onderbreken, alzoo er geene

Den 26 januarij zullen de directeur de eerwaarde heer Petrus Hofstede, en de kandegieter heer Jan Hendrik Hoogeveen, op hes. Sabbathe plein, in de Kerkgenoot, ten overstaan van den ouden en nieuwen kerkenraad, de aangenomene belijdenis des geloofs doen.

Den 4 januarij heeft de directeur de eerwaarde heer Petrus Hofstede, en de kandegieter heer Jan Hendrik Hoogeveen, op hes. Sabbathe plein, in de kerkgenoot, ten overstaan van den ouden en nieuwen kerkenraad, de aangenomene belijdenis des geloofs gedaan.

Den 4 januarij heeft de directeur de eerwaarde heer Petrus Hofstede, en de kandegieter heer Jan Hendrik Hoogeveen, op hes. Sabbathe plein, in de kerkgenoot, ten overstaan van den ouden en nieuwen kerkenraad, de aangenomene belijdenis des geloofs gedaan.

Den 4 januarij heeft de directeur de eerwaarde heer Petrus Hofstede, en de kandegieter heer Jan Hendrik Hoogeveen, op hes. Sabbathe plein, in de kerkgenoot, ten overstaan van den ouden en nieuwen kerkenraad, de aangenomene belijdenis des geloofs gedaan.

is tot nog toe onbekend. Men is vooral bezig met het maken van bruggen-gereedschap, hetwelk doet gissen, dat men voornemens is slechts één legen aan het Poolsche leger tegen te stellen, en met het gros van het leger dadelijk naar de Weitzel voort te rukken; deze rivier over te zetten, en Warschau van de west-zijde aan te vallen, waar door het eenigste versterkte punt Praga, zoude omgetrokken worden. De maatregelen voor het levens-onderhoud van het Russische leger, zouden tamelijk wel voor de manschappen genomen zijn; maar de kavallerie zou daartegen in het bijzonder aan hard voeder gebrek hebben. Men verwondert zich daarom, dat de Russen zulke groote massa's kavallerie te veld voeren; daar de Polen op zijn hoogste slechts 6000 man bruikbare kavallerie hebben. Men beweert, dat zich thans werkelijk 14,000 man geregelde kavallerie, en 12,000 man kozakken bij het Russisch leger bevinden, en dit cantal binnen kort zal verdubbeld worden. Uit dit een en ander besluiten eenigen, dat er een grooter doel, dan enkel de onderwerping wordt beoogd, en gelooven, dat, na het volbrengen van den Poolschen veldtogt, de gewigtigste vraagstukken zullen worden voorgenomen. In het algemeen is de volksgeest in Polen nog zeer in gisting, en, door de gedachten van wederom aan de Russen te zullen worden onderworpen, ten hoogste verbitterd. Intusschen verheffen zich nog eenige stemmen voor een vergelijk en eene spoedige onderwerping. Er zouden dus veelligt, bij het lotbeslissen der vijandelijkheden, vele afvallen van de zuivere Poolsche zaak kunnen plaats hebben.

Uit Ofen schrijft men den 10 Januarij, dat men, volgens bijzondere berigten, een Oostenrijksch legerkorps vormt van 50,000 man, hetwelk zich, onder bevel van den generaal *van Stutterheim*, naar de grenzen van Polen begeven zal. Al de officieren, die met verlof zijn, moeten zich zoo spoedig mogelijk bij hetzelve begeven.

DUITSCHLAND.

HANOVER den 19 Januarij. Ons dagblad behelst de navolgende berigten, opzigtens de onlusten, die te Göttinge uitgebarsten zijn:

Ten einde zich de medewerking te verzekeren van vreedzame burgers en der studenten, van welker het grootste getal zich slechts bij de burgerwacht vervoegt hadden om de orde en rust in de stad te handhaven, had de raad der gemeente, die in Göttinge een tijrannick gezag uitoefende, heo bekend worden beter van de afkondiging van Z. K. H. den hertog *van Cumbridge*, zoowel als van het bevel van den akademischen senaat, om de lessen der universiteit te staken, en van het bevel aan de studenten om de stad te verlaten. Terzelver tijd, zocht de gemeente-raad, de inwoners der omliggende oprukkende; door het verstrooide gerucht, dat zij met die der andere steden, tot bijstand der stad, zouden optrekken, de gemoederen al meer in beweging te brengen, en door de bedreiging van de openbare gebouwen te zullen in brand steken, eenen aanval af te weren, welke, indien hij had plaats gehad, insgelijks groote zwarigheden zoude hebben ontmoet, door de barrikades aan de poorten gemaakt, en de ontkleding der straten.

Daar intusschen, Zaturdag morgen, de stad geheel door de Koninglijke troepen was ingesloten, sloegde men, om er de afkondiging en het bevel om de universiteit te sluiten, binnen de stad te brengen.

De burgers en studenten intusschen met het gevaar van hunnen toestand, en de onwilligheid hunner ondernemingen, bekend geworden, besloten bij eene groote meerderheid, de zaak op te geven, welke zij niet meer konden voorstaan, op het oogenblik dat zij erkend hadden, tegen hunnen wil tot den opstand te zijn weggesleept geworden.

De gevoelens van getrouwheid behielen de overhand; de gemeenteraad zag zich genoodzaakt aan de vertogen dezerzelven te geven, die het welzijn der stad Göttinge behartigde.

Zaturdag in den namiddag begaf zich eene deputatie, zamengesteld uit de voornaamste der aanstokers van den opstand, maar vergezeld van welgezinde mannen, bij den bevelhebber van het observatie leger, en vroeg in verdrag te komen, indien men eene volledige amnestie wilde toestaan, met belofte, van niet meer troepen binnen Göttinge te laten trekken, dan het bataljon, hetwelk er gewoonlijk de bezetting van uitmaakte. De generaal-majoor *van Brussche* sloeg deze voorwaarden af; maar verleende een nieuw uitstel tot Zondag morgen te 9 uren.

De hoofden van den opstand maakten zich toen heimelijk uit den voet; de wettige autoriteiten aanvaarden weder hunne bedieningen; de magistraat deed den generaal *van Brussche* weten, dat de onlusten hadden opgehouden, en dat de stad Göttinge hare poorten voor de Koninglijke troepen zonder openen.

Zondag morgen te 11 uren had het geheele observatie-korps vreedzaam de stad bezet en het *leven de Koning!* galmde van de wallen.

Onderscheidene personen, in de onlusten betrokken, zijn in hechtenis genomen of onder opzigt gesteld, ten einde een geregtelijk onderzoek te doen. Maar ter voorkoming van alle botsingen, die na zulke onstuimige dagen zoude kunnen plaats hebben, is aan de studenten bevel gegeven om de stad te verlaten.

NEDERLANDEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag den 25 Januarij.

Te half twee ure wordt de zitting geopend. Zijne Exc. de minister van buitenlandsche zaken, die in de zaal tegenwoordig was, door Zijne Maj. den Koning daartoe gelast, las het antwoord voor der regering, op het prothokol van den 9 Januarij ll., aan de groote Mogendheden te Londen toegezonden, hoofdzakelijk hierop nederkomende: dat Z. M. met genoegen het ophouden der vijandelijkheden gezien had; doch dat het tweede gedeelte van het prothokol, om de linie van verdediging zijne eigene grenzen niet te mogen behouden, en tegenovergestelden indruk bij Z. M. verwekt had; dat hoogstdezelve besloten had voor het tegenwoordige zich niet daartegen te verzetten; maar zich reserverende, om, indien de voorwaarden der scheiding niet spoedig geregeld mogten worden, de vijandelijkheden van den kant der Belgen mogten worden voortgezet, en Maastricht niet mogt worden gedeplokkeerd, alsdan de Schelde weder te sluiten en zelfs de havens van het Zuiden wederom te blokkeren.

De heeren *Callot d'Ecury*, *Luzac*, *van Nes*, *van Alphen*, *Frets*, *Sypkens*, *van Asch van Wyck*, en eenige andere leden voerden achtervolgelijk het woord. De tweede eerste sprekers verzochten, dat hun voorstel, op den 10 November ll., gedaan, omtrent de afscheidig van Nederland en België, na de gedane mededeelingen doeloos geworden zijnde, daar de nationale wensch vervuld was, als ingetrokken te beschouwen; de heer *van Nes* voegde er bij, om in een adres aan Z. M. het dankbaar gevoel der natie deswegens te betuigen. De kamer besluit het gedaan voorstel te beschouwen als ingetrokken; de kennisgeving van het gouvernement voor notificatie aan te nemen, en des niet te min eene commissie te benoemen; om in een adres aan Z. M. de gevoelens der vergadering op de gedane mededeelingen kenbaar te maken.

's GRAVENHAGE den 24 Januarij. Eene patrouille militeinen had den 17den kunnen goedvinden, de Brabandsche vlag te Luiks-Gestel te komen uitsteken; dan de generaal *Barrel*, die het bevel voert over de voorhoede van het leger, heeft dezelve dadelijk, door een smaldeel ruiterij, doen weg halen. Den 18den hebben zij zich andermaal aldaar gewaagd en op eene patrouille, aangevoerd door den luitenant *van de Pol*, los gebrand. Sedert zijn zij geheel op Lommel terug getrokken.

— Een verslag van den generaal-majoor *des Tombe*, provincial-kommandant van Zeeland, ten aanzien der vroeger gemelde schermutselingen, tusschen Beesvliet en IJssendijke hebbende plaats gehad, bevat de navolgende bijzonderheden, ter staving, dat de opstandelingen al wederom de schenders zijn geweest van de wapenschorsing. In den morgen van den 17 Januarij werd de patrouille, door onze wachtpost aan de Ponte, (de voorpost van IJssendijke,) in de nabijheid van het Verlaat, niet verre van de grenslijn gelegen, ont-

[*Vervolg op den kant van deze blade.*]

*** Bij vonnis van de *Regtbank van Eersten Aanleg*, zitting houdende te Leyden, waarnemende de zaken van Koophandel, in dato den 21 Januarij 1831, is JACOBUS JOHANNES OVERDYK, *Koekbakker en Winkelier*, wonende te Leyden in het Noordeinde, gesteld in staat van faillissement; de opening dagvaarding bepaald op den 19 derzelver maand; tot Regter-Commissaris benoemd Mr. C. J. LUZAC, en tot Agent Mr. H. J. DE MEY, te Leyden.

Voor Extract conform,
J. F. C. MOLTZER.

*** Den 21 Januarij 1831 overleed, in den onderdom van bijna 73 jaren, mijn Echtgenoot JOANNIS VAN ROSSE.

Op zijn uitdrukkelijk verlangen, zijn er geene uiterlijke teekenen van rouw, en zal alleen bij dezen zijn overlijden, kennis gegeven worden.

De Wed. J. VAN ROSSE.

*** VOORSCHOTEN, den 23 Januarij 1831. Heden overleed alhier de Wel-Edel Geborene Jongvrouwe SARA JOHANNA BOERS, in den onderdom van ruim 88 jaren.

*** Den 23 dezer, des middags ten 12 ure, overleed tot mijn en mijner Kinderen bittere droefheid, mijne geliefde Huisvrouw CORNELIA SUSANNA FRANCHIMON, in den onderdom van circa 39 jaren, na eene genoeglijke echtverbintenis van bijna acht jaren; met een van droefheid overstelpt hart, geef ik hiervan aan familie en vrienden kennis.

LEYDEN 23 Januarij 1831.

JAN RYMOND AFFOURTIT.

*** Alle Crediteuren van den gefailleerden JACOBUS JOHANNES OVERDYK, *Koekbakker en Winkelier*, wonende te Leyden in het Noordeinde, worden bij deze opgeroepen om te compareeren op Dingsdag den eersten Februarij aanstaande, des voormiddags ten half elf ure, in de Audientie-zaal van den Regtbank van Eersten Aanleg, van het district Leyden, op het Raadhuis dezer Stad, om ten overstaan van den Heer Mr. C. J. LUZAC, Regter-Commissaris in gemeld faillissement, ingevolge artikel 477 van het Wetboek van Koophandel, over te gaan tot het formeren van eene nominatie van drie personen, ten einde daar uit eenen provisionele Syndic in genoemd faillissement worden benoemd.

H. J. DE MEY, *Agent.*

*** OPROEPING VAN CREDITEUREN.

De Schuldeischers van den gefailleerden boedel van TEUNIS NOTEBOOM, te Noorden, gemeente Nieuwkoop, welke in gebreken zijn gebleven ter verificatie hunner Schuldvorderingen op den 18 Januarij laatstleden, te compareeren, worden alsnog opgeroepen, conform het vonnis der Regtbank van Eersten Aanleg, te Leyden, waarnemende de zaken van Koophandel, van dato 18 Januarij 1831, hetwelk behoorlijk is geregistreerd, om in persoon of bij behoorlijk gemagtigde te verschijnen ter Raadkamer ter Regtbank te Leyden voornoemd, op Zaturdag den 5 Februarij 1831, des middags ten 12 uren, ten einde schuldvorderingen te verifieeren en affirmeeren, op poene van het bepaalde bij art. 513 van het Wetboek van Koophandel.

Nieuwkoop den 22 Januarij 1831.

S. A. SWILLENS, *prov. Syndic.*

*** Men vraagt een JONGELING, van 12 à 15 jaren, als HOROLOGIEMAKERS LEERLING, bij JB. VAN LEEUWEN, J. ZN., *Horologiemaker*, op de Breedestraat te Leyden.

Te Leijden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER en ZOON, op de Breedestraat.